

FOR ABONNENTER

Kommentar

Finanssektoren: Hvidvask og grådighed

TORS DAG D. 20. APRIL 2017 KL. 06:32

Annoncen blev lukket af Google

[Stop annoncen](#)

[Annoncevalg](#) ▸

Annonce

SENESTE NYT

[FLERE NYHEDER >](#)

Af Ole Risager, professor ved CBS

Efter finanskrisen var vi mange, der håbede, at den finansielle sektor ville få bedre styr på det etiske kompas. I dag må vi konstatere, at sådan er det ikke gået. Der har været så mange sager, der viser, at man gang på gang er »på den forkerte side af stregen« for at citere en af verdens dygtigste investorer, Warren Buffett, der i en menneskealder har kritiseret Wall Street for uhæmmet grådighed.

Den seneste sag herhjemme er Danske Bank og Nordeas hvidvask af omkring syv mia. kroner i Baltikum i årene 2011 til 2014. At dette har kunnet forekomme, undrer mig egentlig ikke, for Baltikum har i mange år været i stand til netop at kunne levere denne ydelse. Det blev jeg bekendt med, da jeg for en del år siden arbejdede for IMF. I den forbindelse deltog jeg i en række »missions« til regionen.

I Letland var der f.eks. godt 30 offshore banker, der modtog store indskud fra bl.a. Rusland og Ukraine, men også fra Colombia i Sydamerika. I vores inspektioner blev det også klart, at renten på disse indskud var uhyre beskednen. Det var med andre ord en gunstig forretning for bankerne. Når vi spurgte, om disse udlændinge nu også havde rent mel i posen og om hvilke bevæggrunde, der kunne være til at deponere penge lige netop i Letland, blev blikket som regel vigende hos vores modparter. I IMF teamet var vi overbevist om, at der var tale om hvidvask og pointerede det gentagne gange over for myndighederne. Min egen fornemmelse var imidlertid, at der ville gå lang tid før dette problem var forsvundet, dertil var forretningen alt for lukrativ.

Og denne fornemmelse er så blevet bekræftet. Det er trist at konstatere, at de største danske banker er involveret.

Systematiske overtrædelser

Ifølge det estiske finanstilsyn konstaterede man i 2014, at Danske Banks »overtrædelser var store, systematiske og fandt sted over længere tid« (Berlingske). Diskussionen går nu på, hvorfor bankens adm. direktør, Thomas Borgen, har sagt, at han først blev opmærksom på problemet i 2014, når det kan dokumenteres, at banken allerede blev bekendt med problemet i 2013.

Men det vil være mindst lige så interessant at få afklaret, hvor meget hvidvask der er foregået i årene siden bankens indtog i Baltikum i 2006 til 2011. Man må formode, at der i denne periode har været ganske meget af denne aktivitet, fordi der ganske enkelt var mindre fokus på problemet fra myndighedernes side, men det spørgsmål får vi formentlig aldrig svar på.

Hvad vi imidlertid ved med sikkerhed, er at hvidvask efterspørges af dybt kriminelle inklusiv narkotikagangstere, rockerbander, mafiaorganisationer, etc.

Kæppen blev aldrig taget i brug

I Buffett's årsrapport for 2009 reflekterer han over, hvad man bør gøre ved de finansielle institutioner, der opfører sig uansvarligt, grådigt og forårsager finanskriser. Han anbefalede, at samfundet nu måtte tage kæppen i brug over for både direktion og bestyrelse: »It is the behavior of these CEOs and directors that needs to be changed: If their institutions and the country are harmed by their recklessness, they should pay a heavy price - one not reimbursable by the companies they've damaged nor by insurance. CEOs and, in many cases, directors have long benefitted from oversized financial carrots; some meaningful sticks now need to be part of their employment picture as well.«

Men kæppen blev som bekendt ikke taget i brug i hverken USA eller i Danmark oven på finanskrisen. Toppen slap, strøg gevinsterne og sendte regningen for krisen videre til samfundet. Vi har i stedet indført en række papirreguleringer, hvoraf en del er nytteløse og blot giver anledning til en masse bureaukrati.

I hvidvasksagen er det også vigtigt at notere, at det ikke primært handler om teknik eller dårlig screening, for der slipper ikke syv mia. kroner igennem, uden at man i organisationen har vendt det blinde øje til.

Det er på tide, at vi følger Buffett's råd og indfører effektive foranstaltninger, der grundlæggende ændrer kulturen i bankerne, i realkreditten og i investeringsforeningerne.

Toppen skal rammes på pengepungen

Det kræver en række tiltag, som vil føre for vidt at komme ind på i dette indlæg. Men Buffett har en pointe i, at direktion og bestyrelse virkelig skal kunne rammes på pengepungen, hvis man udviser uansvarlig adfærd. Det er fra toppen, at kulturen i den finansielle sektor skal ændres.

For borgerligt liberale er en fundamental ændring af reguleringen faktisk lige så vigtig, som det måtte være for partier omkring midten og til venstre for midten. Pointen er, at hvis vi ikke ændrer kurs, vil skandalerne og urimelighederne fortsætte, hvilket er gift for en liberal samfundsøkonomi.